ſideamus ſanctuariū dei. Ipſe eſt
ſonitus inanis: q̄ vt ſupra dictū eſt inimici
tui ſonuerūt. Sanctuariū aūt dei quid in-
telligendū ē: niſi tēplū dei: de q̄ Ap̄ls ait:
Templū eñ dei ſanctū ē qḋ eſtis vos. Nā
q̄d aliud inimici: niſi ꝑp̄lm dei poſſidere: id
eſt ſbiugare moliūtur: vt cadat in eoꝝ ipi-
as volūtates. Sed q̄d ſequit: Deꝰ me
us pone illos vt rotā. Cōueniēter q̄-
dē accipit: vt nō ſint in eo qḋ cogitāt ſtabi
les. Verūtñ etiā ſic recte poſſe intelligi exi
ſtimo: pone illos vt rotā: qḋ rota ex his q̄
retrorſū ſunt extollit: ex his q̄ añ ſunt deij-
cit: ſic fiūt oēs inimici ꝑp̄li dei. Nō eñ hec
Alia lra. † Et. optatio: ſ ꝓphetatio ē. Adiūgit etiā. † Si-
cut ſtipulā añ faciē venti. Faciē dicit
pſentiā. Nā q̄ facies eſt venti: cui nulla li-
niamēta ſunt corpis: cū ſit motus: id eſt q̄-
ſi fluctus aeris. Ponit aūt ꝓ tēptatiōe qua
leuia ꝛ inania corda rapiunt. Leuitatē por
ro q̄ facile cōſentit ad mala: grauis ſequit
cruciatꝰ. Vñ deiceps dicit. Sicut ig-
Alia lra. † et. nis q̄ cōburit ſiluā † ſicut flāma cō-
bures mōtes. Ita pſeqris illos
in tēpeſtate tua: ꝛ in ira tua turba-
bis eos. Siluā dixit ꝓpter ſterilitatē: mō
tes ꝓpter elationē. Tales eñ ſunt inimici
ꝑp̄li dei: ianes iuſticie: pleni ſupbia. Ignē
vō ꝛ flammā dicēs: hoc idē alio noīe repe
tiuit: qḋ intelligi voluit iudicātē atq̄ puni
entē deū. Qḋ aūt ait: in tēpeſtate tua: hoc
idē ꝯſeq̄nt expoſuit dicēs: in ira tua: ꝛ qḋ
ſup̄ dixit: perſeq̄ris eos: hoc poſtea: cōtur
babis eos. Meminerimꝰ ſane irā dei ſine
affectiōe turbulēta nos debē intelligē. Ira
q̄ppe eiꝰ dr: ratio iuſte vindicte: tanq̄ ſi lex
dicat iraſci: qḋ miniſtri eius ſm eā cōmoti
vindicāt. Imple: inquit: facies eoꝝ
ignominia: ꝛ q̄ret nomē tuū dñe.
Hoc ſane illis bonū ꝛ optabile ꝓphetatur:
nec ꝓbaret niſi eēnt in ea ſocietate īimico
rū ꝑp̄li dei: etiā tales hoīes q̄bus h̄ añ vlti
mū iudiciū pſtaret: q꞉ ꝛ nūc idē ipi ſunt: et
ipm corpꝰ eſt inimicoꝝ ſm inuidētiā q̄ emu
lant ꝑp̄lm dei. Et nūc vbi pñt: ꝛ ſonāt: ꝛ le
uāt caput: ſ ꝑticulatim nō vniuerſalit: ſic
in fine ſeculi: nouiſſimo īminēte iudicio: tñ
ipm corpꝰ eſt: ꝛ in his q̄ inde credituri ſūt:
atq̄ in corpꝰ aliud trāſituri. Hoꝝ eñ faci-
es ſalubrit īplet ignominia: vt q̄rāt nomē
dñi: ꝛ in illis q̄ vſq̄ infinē in eadē malicia
pſeuerāt: q̄ ponunt vt ſtipula añ faciē vēti:
ꝛ ſilue mōtibuſq̄ īfructuoſis ſiles cōburū
tur. Ad q̄s denuo reuertit dicēs. Eru-
beſcāt ꝛ ꝯturbent in ſeculū ſeculi:
Nō eñ in ſeculū ſeculi ꝯturbant q̄ q̄rūt no
men dñi: ſed reſpiciētes ignominiā pctōꝝ
ſuoꝝ ad hoc cōturbant vt q̄rāt nomē dñi:
ꝑ qḋ ñ ꝯturbētur. Rurſuſq̄ ad hos redit:
qui in eadē ſocietate inimicoꝝ ad h̄ ꝯfun-
dēdi ſunt ne ꝯfundāt ineternū: ꝛ ad h̄ ꝑdē
di ſunt in quātū mali ſūt: vt boni facti inue
niant ineternū. De his eñ cū dixiſſet. Et
ꝯfundant ꝛ pereāt. Statim ſubiecit.
Et cognoſcāt q꞉ nomē tibi dñs:
tu ſolꝰ altiſſimꝰ in oī terra. Ad hanc
cognitionē veniētes ſic ꝯfundant vt pla-
ceāt: ſic peāt vt ꝑmaneāt. Cognoſcāt inq̄t
q꞉ nomē tuū dñs: tanq̄ nec vō nec ſuo no
mie nūcupent: q̄cunq̄ alij dñi noīant: q̄m
ſeruilit dñant: ꝛ vero dño cōꝑati nec dñi
ſūt: ſicut dictū eſt: Ego ſū q̄ ſū: tanq̄ nō ſint
ea q̄ facta ſunt: ſi cōꝑent ei a q̄ facta ſunt.
Qḋ vō adiūxit: tu ſolus altiſſimꝰ in oī ter-
ra: vel ſicut alij codices hñt: ſuꝑ oēꝫ terrā:
vtiq̄ ꝛ in oī ſeculo vel ſuꝑ oē ſeculū: ſ hoc
dicē maluit q̄ terrena ſupbia ꝑmeret. Deſi
nat eñ ſupbire terra: id eſt hō: cui dictū ē:
Terra es. Et q̄d ſupbit terra ꝛ cinis: cū co
gnoſcit dñꝫ eſſe altiſſimū ſuꝑ oēm terrā: id
eſt nulliꝰ hoīs cogitatōes valere aduerſus
eos q̄ ſm ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti: de q̄-
bus dicit: Si deꝰ ꝓ nobis q̄s cōtra nos:

Explicit Trac. de pſ. LXXXII.

Incipit Trac. de pſ. LXXXIII.

Pſalmꝰ iſte ꝓ torcularibꝰ in
ſcribit. Et quātū aduertit no
biſcū caritas vr̄a: q꞉ vos intētiſſi-
me audire aduertebamꝰ: nihil i eiꝰ textu di
ctū ē: vel de plo: vel de fiſcinis: vl de lacu:
vel de inſtrumētis: aut edificio torcularis:
oīno nihil in eo tale audiuimꝰ. Vñ q̄d ſibi
velit titulus eiꝰ qḋ inſcribit ꝓ torcularibꝰ:
nō parua q̄ſtio eſt. Profecto eñ ſi pꝰ iſtuꝫ
titulū aliq̄d de talibꝰ rebus dicēt: q̄les cō-
memoraui: crederet a carnalibꝰ vere iſta vi
ſibilia torcularia voluiſſe cātare. Quia vō
titulū ipoſuit ꝓ torcularibꝰ: ꝛ nil poſtea in
omni vſu pſalmi dixit: de his torcularibus
notiſſimis oculis nr̄is: nō dubitat eſſe alia
torcularia q̄ nos hic q̄rere ꝛ intelligē volu
it ſp̄us dei. Quapropt q̄d agat i his viſibi
libꝰ torcularibꝰ recordemur: ꝛ h̄ videamꝰ:
queādmodū ſpūaliter agat i eccl̄ia. Vua
certe pendet in vitibꝰ: ꝛ oliua in arboribꝰ.
His eñ duobꝰ fructibꝰ ſolēt torcl̄aria ꝑpa
rari: ꝛ q̄diu pēdēt i frutetis ſuis: tanq̄ libe
ro aere ꝑfruūt: ꝛ nec vua vinū ē: nec oliua

oleū ante p̄ſſurā. Sic ſūt ⁊ hoīes q̄s p̄deſti nauit de⁹ añ ſecula ↄformes fieri imaginis vnigeniti filij ſui: q̄ p̄cipue in paſſiōe magnus botr⁹ expreſſus eſt. Huiuſmōi ḡ homines anteq̄ accedāt ad ſeruitutē dei fruunt in ſclo: tanq̄ delicioſa libertate: velut vue aut oliue pendētes. Sed qm̄ dictū eſt: Fili accedēs ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia ⁊ timore: ⁊ p̄para aiā tuā ad tēptationē: accedēs q̄ſq̄ ad ſeruitutē dei: ad torcularia ſe veniſſe cogſcat. Cōtribulabit: ↄteretur: cōprimet: nō vt in hoc ſeculo p̄eat: ſ vt in apothecas dei defluat. Exuitur carnaliū deſiderioꝝ integumētis q̄ſi vinaceis: h̄ em̄ ei cōtigit in deſiderijs carnalib⁹: Propter q̄ Apl'us dicit: Exuite vos veterē hominē ⁊ induite nouū. Hoc totū nō fit niſi de p̄ſſura: ꝑpterea torcularia noīant eccl'e dei hui⁹ tp̄is: ſed in torcularibus ſumus poſiti filij chore. Sic em̄ additū eſt: p̄ torcularibus Filijs chore. Filios chore interp̄tatos habem⁹ filios calui: quātū nobis q̄ illā linguā nouerūt p̄ miniſteriū qd̄ deo debuerūt interp̄tari potuerūt: ⁊ in h̄ nō diſſugio magnū myſterium intueri: ⁊ adiuuāte dn̄o iuenire vobiſcū. Nō em̄ tanq̄ a filijs p̄ſtilētie oīs eſt irridēda caluicies: ne cum quiſq̄ ſacratā caluā irriſerit a demōijs diſſipetur. Nā ⁊ Heliſeus ibat: ⁊ inſenſati pueri clamauerūt poſt eū: Calue calue: ⁊ p̄p̄t ſacramentū implēdū ↄuerſus ad dn̄m petiuit: vt eos vrſi de ſilua exeūtes comederēt. Arrepta eſt q̄dē illoꝝ infantia in exitiū vite de h̄ ſeculo. Mortui ſunt pueri: ſenes q̄nq̄ morituri. Uerumtn̄ ſacramēti terror datus ē hoībus. Heliſeus em̄ p̄ſonā cuiuſdā tūc gerebat: cui⁹ filij ſumus: filij chore: dn̄i ſcȝ nr̄i Jeſu chriſti. Jā occurrit caritati vr̄e ex euāgelio q̄re calu⁹ gerebat p̄ſonā chriſti: recordamini q̄ in caluarie loco crucifix⁹ eſt. Siue ḡ hoc interp̄tet fili⁹ chore: ſicut ſecuti p̄ores dixim⁹: ſiue aliud aliquid qd̄ nos forſitan latet: iterum qd̄ occurrit videtis: q̄ plenū eſt ſacramēto filij chore: filij xp̄i. Nā ⁊ filios ſuos dic̄ ſp̄ōſus: cū ait: Nō p̄nt filij ſp̄ōſi ieiunare: q̄diu illis cū ē ſp̄ōſus. Chriſtianoꝝ ſūt ḡ iſta torcularia. In p̄ſſuris aūt ↄſtituti ad hoc ↄterimur: vt amorē nr̄m q̄ ferebamur in iſta mūdana: ſecularia: tp̄alia: fluxa atq̄ p̄itura: paſſi i eis in hac vita tormēta: ⁊ tribulatiōes p̄ſſurarū: ⁊ abundantiā tēptationū: incipiamus q̄rere illā quietē: q̄ nō eſt de hac vita: nec d̄ hac terra: ⁊ fit dn̄s vt ſcriptū eſt refugium pauperi. Quid eſt pauperi: Tanq̄ deſtituto: ſine ope: ſine auxilio: ſine aliq̄ re: de qua in terra p̄ſumat. Talib⁹ em̄ paup̄ib⁹ adeſt de⁹: q̄ hoīes ⁊ ſi abundēt pecunia in hac terra: reſpiciūt qd̄ ait Apl'us: Precipe diuitib⁹ hui⁹ mūdi nō ſup̄be ſapere: neq̄ ſperare in icerto diuitiaꝝ. Et ↄſiderātes q̄ ſit incertū: vn̄ gaudebāt anteq̄ accederent ad ſeruitutē dei: id eſt añq̄ intrarēt in torcularia: vident ex ipſis diuitijs: vel hr̄e ſe p̄ſſuras cogitationū quō ea gubernentur: quō cuſtodiant: vel ſi paululū inclinauerint cupiditatē vt ea diligāt: plus eos ipleri timoribus q̄ fructib⁹. Quid em̄ tā incertū: q̄ res volubilis: Nec imerito ip̄a pecunia rotunda ſignat: q̄ nō ſtat. Tales ḡ ⁊ ſi habeant aliq̄d: paupes ſunt. Qui ḡ nihil boni habēt ⁊ hr̄e deſiderāt inter reprobādos diuites cōputantur. Nō em̄ attendit de⁹ facultatē: ſed voluntatē. Paupes igit deſtituti omni ope ſeculari: q̄ ⁊ ſi ea circūfluūt intelligūt q̄ incerta ſint: ⁊ ingemiſcētes ad deū: nihil habētes in h̄ ſeculo quo delectētur: q̄ teneant: in abundātia tēptationū et p̄ſſuraꝝ tanq̄ in torcularib⁹ ↄſtituti: defluunt vinū: defluūt oleū. Que ſunt iſta: niſi bona deſideria: Reſtat em̄ illis deſiderādus de⁹: iā nō amant terrā: amāt em̄ q̄ fecit celū ⁊ terrā: amāt ⁊ nondū cū eo ſūt. Deſideriū eoꝝ differt vt creſcat: creſcit vt capiat. Nō em̄ parū aliq̄d datur⁹ eſt de⁹ deſiderātibus: aut paꝝ exercēd⁹ ē ad capacitatē tanti boni. Nō aliquid deus qd̄ fecit daturus eſt: ſed ſeip̄m q̄ fecit oīa. Ad capiēdū deū exercere: qd̄ ſemp̄ habitur⁹ es diu deſidera. Reprobati ſūt in p̄p̄lo iſrael qui feſtinauerūt aſſidue: affect⁹ iſte rep̄henditur in ſcp̄tura feſtinantiū. Qui ſunt em̄ q̄ feſtināt: Qui ↄuerſi ad deū cū h̄ nō iuenerint requiē quā q̄rebāt: ⁊ gaudia q̄ ꝑmittebāt: tanq̄ in itinē deficiētes: ⁊ longū ſibi q̄ddā donec h̄ ſeculū vel hec vita finiat: reſtare arbitrātes: ⁊ q̄rētes hic aliq̄ requiē: q̄ ſi habet falſa eſt: reſpiciūt retro ⁊ decidūt a ꝑpoſito: nec attendūt cū quāto terrore dictū eſt: Memētote vxoris Loth. Et q̄d em̄ in ſtatuā ſalis verſa: ſi nō hoīes ↄdit vt ſapiāt: Ergo exēplū illi⁹ malū: tibi ſit bonū ſi caueris. Memētote inq̄t vxoris Loth. Reſpexit. n. retro: vn̄ liberata erat a ſodomis: ⁊ ibi remanſit vnde reſpexit: ip̄a in loco manſura: ⁊ trāſeuntes alios cōditura. Liberati ergo a ſodomis p̄terite vite: nō reſpiciamus retro. Nā hoc feſtinare eſt: nō

attendere qđ ꝓmiſit deus: qꝛ lõge eſt: ⁊ re
ſpicere ad id qđ ꝓximũ eſt: vnde iam libe-
ratus eſt. De talib⁹ quid dicit Apľus Pe
trus: Cõtigit illis res veri ꝓuerbij: canis
reuerſus ad ſuũ vomitũ. Premebat enim
pect⁹ cõſciẽtia peccatorũ. Accepta indul
gentia quaſi vomuiſſet: ⁊ reuelatũ ẽ pecca
tum tuũ: facta eſt bona cõſcientia ex mala
cõſcientia. Quid rurſus cõuerteris ad vo
mitũ tuũ? Si canis hoc faciens horret ocu
lis tuis: tu quid eris oculis dei? Vnuſqſq
aũt fratres cariſſimi de loco itineris ſui: ad
quẽ ꝓficiendo ꝑuenit: ⁊ quẽ vouit deo: in
de reſpicit retro cũ ipſe dimiſerit (verbi gra
tia) Statuit caſtitatẽ cõiugalẽ ſeruare: in-
de. n. icipit iuſticia: receſſit a fornicatõib⁹:
⁊ ab illa illicita imũdicia: qñ ſe ad fornica-
tiones cõuertit retro reſpexit. Ali⁹ ex mu-
nere dei maius aliqđ vouit: ſtatuit nec nu
ptias pati: qui nõ dãnaretur ſi duxiſſet vx
orem: poſt votuȝ qđ deo ꝓmiſit: ſi duxerit
dãnabiť. Cũ hoc faciat qđ ille q̃ nõ ꝓmiſe
rat: tamẽ ille nõ damnatur: ille damnatur.
Quare niſi qꝛ iſte reſpexit retro? Jam eñ
in ante erat: iſte aũt illuc nondũ ꝑuenerat.
Sic virgo que ſi nuberet nõ peccaret: ſanc
timonialis ſi nupſerit chriſti adultera repu
tabitur: reſpexit eñ retro de loco quo ac-
ceſſerat. Sic q̃b⁹ placet relicta omni ſpe ſe
culari: ⁊ omni actione terrena cõferre ſe in
ſocietatẽ ſanctorũ: in cõmunẽ illã vitã vbi
nõ dicit aliqs aliquid ꝓpriũ: ſed ſunt illis
omnia cõmunia: ⁊ ẽ illis aĩa vna ⁊ cor vnũ
in deũ: q̃ſquis inde recedere voluerit: non
talis habeť qualis ille qui nõ intrauit. Il-
le enim nonduȝ acceſſit: iſte retro reſpexit.
Quapropť cariſſimi quõ quiſq ꝑt: voue-
te ⁊ reddite dño deo veſtro: qđ quiſq po-
terit: nemo retro reſpiciat: nemo p̃ſtinis ſu
is delecteť: nemo auertatur ab eo qđ ante
eſt: ad id qđ retro eſt currat: donec ꝑueni-
at: nõ eñ pedib⁹: ſed deſiderio currimus.
Nullus aũt in hac vita ꝑueniſſe ſe dicat.
Quis eñ põt tam ꝑfectus eſſe: q̃ Paul⁹?
Et tñ ait: Fratres ego me nõ arbitror app̃
hendiſſe: vnũ autẽ que retro oblitus in ea
que ante ſunt extentus: ſm intentioneȝ ſe-
quor ad palmã ſuperne vocationis dei in
chriſto Jeſu. Vides Paulũ adhuc curre
re: ⁊ te iam exiſtimas ꝑueniſſe. Si ergo ſen
tis preſſuras hui⁹ mundi: etiã cum felix es
intellexiſti te eſſe in torculari. Putatis eñ
fratres mei in felicitatẽ ſeculi metuendã eſ
ſe: ⁊ felicitatẽ nõ eſſe metuendã? Jmmo ve
ro nulla infelicitas frãgit: quẽ felicitas nul
la corrũpit. Quomõ ergo cauẽda vel timẽ
da ẽ ipſa corruptrix: ne te blandiẽdo ſedu
cat: ne incũbas in baculũ harũdinis. Nã
⁊ hoc ſcriptũ eſt quoſdã incũbere in bacu-
lũ harũdinis: nolite credere: fragile eſt in
quo niteris: frãgitur ⁊ interimit te. Si ḡ fe-
licitate tibi iſte mũdus arrideat: in p̃ſſura
te cõputa vt dicas: Tribulationẽ ⁊ dolo-
rem inueni: ⁊ nomẽ dñi inuocaui. Nõ di-
xit: inueni tribulationẽ: niſi quãdã q̃ latet.
Quedã eñ tribulatio ⁊ dolor quoſdã in h
ſeculo latẽt: qui putãt ſibi bene eſſe cũ ꝑe-
grinãť a dño. Q̃diu eñ ſumus in h corꝑe
inq̃t: peregrinamur a dño. Si a patre tuo
hoie ꝑegrinareris miſer eſſes: a dño ꝑegri
naris ⁊ felix es? Ergo ſunt q̃ putãt ſibi bene
eſſe. Qui aũt intelligũt in q̃libet circũfluẽ-
tia copiaꝝ ⁊ voluptatũ: q̃buis ad nutũ cũ-
cta deſeruiãt: q̃buis nihil moleſtũ irrepat:
nihil aduerſuȝ terreat: tñ in malo ſe eſſe q̃-
diu ꝑegrinãtur a dño: acutiſſimo oculo tri
bulationẽ ⁊ dolorẽ inuenerũt: ⁊ nomẽ dñi
inuocauerũt. Talis ẽ qui cãtat in hoc pſal
mo. Quis eſt? Corp⁹ chriſti. Quis ẽ iſte?
Vos ſi vultis: nos oẽs ſi volumus: oẽs fi
lij chorꝫ: ⁊ oẽs vnus hõ: qꝛ vnũ chriſti cor
pus. Quõ nõ eſt vnus homo: qui vnũ ca
put habet? Caput oĩm ſanctoꝝ chriſt⁹ eſt:
corp⁹ illi⁹ capitis oẽs nos ſum⁹: ⁊ oẽs in hac
vita in torcularib⁹ ſumus. Si bene ſapim⁹
iam ad torcularia venim⁹. Ergo in p̃ſſuris
temptationũ cõſtituti: edamus hãc vocem
⁊ p̃mittamus deſideriũ noſtrũ.

Expoſitio pſalmi.

Q Uã dilecta ſũt: inquit: taber-
nacula tua dñe virtutũ: Erat
in tabernaculis quibuſdã: id ẽ in
torcularibus: ſed deſiderabat alia taber-
nacula: vbi nulla p̃ſſura ẽ. In his illuc ſu-
ſpirabat: ab his in illa ꝑ deſideriũ carnale
quodãmodo defluebat. Et quid ſequitur?
Cõcupiſcit ⁊ deficit anima mea in
atria dñi. Parũ eſt: ꝯcupiſcit ⁊ deficit.
Sȝ quo deficit? In atria dñi. Defecit vua
preſſa. Sed quo defec̃? In vinum ⁊ in la-
cũ: ⁊ in apothece requie ſeruãda in quiete
magna. Hic deſideratur: ibi capitur. hic
ſuſpirať: ibi gaudetur. hic oꝑatur: ibi lau-
datur. hic gemiť: ibi exaltať. Ea q̃ dixi q̃ſi
dura: hic nemo aduerſetur: nemo q̃ſi nolit
pati: metuendũ eſt ne vua dũ torcular ti-
met: ab auib⁹ vľ a feris comedať. In mag
na videť triſticia eſſe: cũ dicit. Cõcupiſcit

⁊ deficit aĩa mea in atria dñi:nõ eni habet
quod deſiderat. Sed nũqd ſine gaudio ẽ:
Quo gaudio: Quo ait apl's:ſpe gauden-
tes. Ibi iaȝ re gaudebit:nõ adhuc ſpe: iõ
ꝗ qui ſpe gaudẽt:qꝛ certi ſunt ſe acceptu-
ros:tolerãt in torculari oẽs p̃ſſuras. Pro-
pterea ⁊ ipſe Apl's cũ dixiſſet:ſpe gauden-
tes:quaſi his loquereꝰ qui iam in torcula-
ri ſunt:addidit ſtati:in tribulatione patien
tes. In tribulatiõe inquit patientes: quid
deinde: In oratiõe tolerantes. Quid ẽ to
lerantes: Quia differimi. Oratis ⁊ diffe-
rimini:tolerate qđ differimi. Tolerate qđ
differꝰ:quia cũ venerit nõ auferꝰ. Audiſti
gemitũ in torculari:deſiderat ⁊ deficit aĩa
mea in atria dñi: Audi vñ duret:ſpe gau-
dentes. ¶ Cor meũ ⁊ caro mea:exul
tauerunt in deũ viuũ. Exultauerunt
hic in illud. Vñ exultatio niſi de ſpe: Quo
exultauerũt: In deũ viuũ. Quid ibi exulta
Alia lr̃a. uerũt: Cor meũ ⁊ caro mea. Vñ exultaue
Eteni. rũt: ¶ †Nã ⁊ paſſer:inquit: inuenit
ſibi domũ: ⁊ turtur nidũ ſibi vbi
ponat pupillos ſuos. Quid eſt hoc:
Duo dixerat ⁊ duo reddidit: in ſilitudini-
bus auiũ. Dixerat exultaſſe cor ſuũ: ⁊ car-
nem ſuã: ⁊ his duobꝰ reddidit paſſerem et
turturẽ. Cor tãꝗ paſſer:caro tãꝗ turtur.
Inuenit ſibi domũ paſſer:inuenit ſibi do-
mũ cor meũ. Exercet pẽnas in virtutibus
huiꝰ tꝑis i ipſa fide:ſpe ⁊ caritate:quibus
volet in domũ ſuã: ⁊ cũ venerit ꝑmanebit:
⁊ iam querula vox paſſeris que hic eſt:nõ
erit ibi. Nã ipſe eſt querulꝰ paſſer:de quo i
alio pſalmo dicit: Sic paſſer ſingularis in
tecto:de tecto volat ad domũ. Iã ſic ſit in
tecto: calcet domũ carnalẽ: hẽbit quẽdã
celeſtẽ locũ: ꝑpetuã domũ. Paſſer iſte fi-
niet q̃relas ſuas. Turturi aũt dedit ⁊ pul-
los:id eſt carni. Inuenit niduȝ turtur vbi
ponat pullos ſuos. Paſſer domuȝ:turtur
nidũ: ⁊ nidũ vtiꝗ vbi ponat pullos ſuos.
Domꝰ tanꝗ ad ſempiternũ eligiꝰ:nidꝰ ad
tempꝰ cõgeriꝰ. Corde cogitamꝰ deũ tanꝗ
volantẽ paſſerẽ ad ſuã domũ:carne auteȝ
agimꝰ oꝑa bona. Videtis eni ꝑ carnẽ ſan
ctoꝝ:quãta bona fiant. Per hãc eni oꝑa-
mur q̃ iuſſi ſumꝰ oꝑari:quibꝰ adiuuamur i
hac vita. Frãge eſuriẽti panẽ tuũ: ⁊ egenũ
ſine tecto induc in domũ tuã:ſi videris nu-
dũ veſti: ⁊ cetera talia q̃ nobis p̃cepta ſũt
nõ oꝑamur:niſi ꝑ carneȝ. Paſſer ergo ille
qui cogitat domũ ſuã:nõ recedit a turture
querẽte ſibi nidũ: vbi ponat pullos ſuos.

Nõ eni abijcit illos vbicũꝗ:ſed inuenit ſi
bi nidũ: vbi eos ponat. Dicimꝰ aũt fratres
quod noſtis:quãti videnꝰ p̃ter eccleſiã bo
na oꝑari. Q̃ multi etiã pagani paſcũt eſu
rientẽ: veſtiunt nudũ: ſuſcipiũt hoſpitẽ: vi
ſitant egrotũ: cõſolanꝰ incluſuȝ. Q̃ multi
hec faciunt:quaſi videꝰ parere turtur:ſed
nõ ſibi inuenit nidũ. Q̃ multa m'ti hereti
ci nõ ea in eccleſia operanꝰ:nõ in nido pul
los ponũt: cõculcabunꝰ ⁊ cõterenꝰ: ⁊ non
ſeruabunꝰ:nõ cuſtodienꝰ. In huiꝰ eni car
nis oꝑatricis ꝑſona poſita eſt quedã mu-
lier ab Apl'o cũ ait: Adã nõ eſt ſeductus:
mlier aũt ſeducta ẽ:poſtea eni Adã cõſen
ſit mulieri:nã a ſerpẽte mulier ſeducta eſt.
Nec modo poteſt aliqua mala ſuaſio niſi
carnis tue primo deſideriũ cõmouere:cui
poſtea ſi mente ꝯſenſeris:cecidit ⁊ paſſer.
Si aũt vincunꝰ deſideria carnis:tenẽꝰ mẽ
bra ad oꝑa bona:auferũꝰ arma ꝯcupiſcẽ-
tie: ⁊ incipit turtur habere pullos: Propte
rea q̃d ibi ait Apl's: Salua aũt erit ꝑ filio-
rũ generationeȝ. Mulier vidua:ſine filijs
ſi ꝑſeuerauerit: nonne beatior erit: Nun-
quid ſalua nõ erit:qꝛ nõ parit filios: Vir-
go dei nõne melior erit: Nunq̃d ſalua nõ
erit:quia filios nõ habet:aut ad deũ nõ ꝑue
niet: Salua ergo erit mulier que i typo car
nis accipiꝰ ꝑ filioꝝ generationẽ: id eſt ſi fa
ciat oꝑa bona. Sed nõ vbicũꝗ turtur in-
ueniat nidũ ſibi:ibi ponat pullos ſuos. In
fide vera:in fide catholica:i ſocietate vni-
tatis eccl'ie:pariat oꝑa ſua. Propterea ⁊ de
illa cũ loquereꝰ Apl's:ita ſubiecit: Salua
aũt erit ꝑ filioꝝ generationẽ: ſi ꝑmanſerit
in fide ⁊ delectione ⁊ ſanctificatiõe cũ ſo-
brietate. Permanẽdo ergo in fide:ipſa fi-
des nidus eſt pulloꝝ tuoꝝ. Nã ꝓpter infir
mitatẽ pulloꝝ turturis tue:dignatꝰ eſt do-
minus p̃bere tibi vñ nidũ faceres. Indu-
tus eſt eni feno carnis: vt ad te veniret: in
iſta fide pone pullos tuos:in iſto nido oꝑe
rare oꝑa tua. Qui ſũt eni nidi: vel quis eſt
nidꝰ: Sequiꝰ ſtatim. ¶ Altaria tua do
mine deꝰ ṽtutũ: Cũ dixiſſet: Turtur i- Alia lr̃a nõ hȝ.
uenit ſibi nidũ vbi ponat pullos ſuos:q̃ſi
queſiſſes quẽ nidũ:altaria tu dñe virtutũ.
Rex meꝰ ⁊ deus meus. Quid ẽ rex
meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ: Qui regis me:q̃ creaſti me.
Sed hic nidus eſt: ⁊ hic ꝑegrinatio: ⁊ h̃ ſu
ſpiriũ: ⁊ hic tritura: ⁊ hic p̃ſſura:qꝛ hic tor-
cular. Quid ẽ aũt qđ deſiderat: Quid cõ
cupiſcit: Quo it: Quo tẽdit deſideriũ no
ſtrũ: Quo nos rapit: Hic poſitꝰ illa medi-

tatur: poſitus inter tēptationes: poſit⁹ inſ
p̄ſſuras: poſit⁹ in torcularib⁹: ſuſpirās i ſu-
pna ꝓmiſſa: quaſi quid ibi actur⁹: iā p̄me-
dit. gaudia futura. ¶ **Beati: inquit: q̄
hāt itāt i domo tua:** Unī beati: Quid
habituri: Quid acturi: Omnes qui beati
dicūtur in terra: habēt aliquid: ⁊ agūt ali-
quid. Beat⁹ ē hō ille: q̄ tot p̄diīs: tanta fa-
milia: tāto auro ⁊ argēto habēdo: beatus
dicit. Beat⁹ eſt: ad illos honores ꝑuenit:
ad ꝓcōſulatū: ad p̄fecturā agēdā. Beat⁹
ergo dr̄: aut hn̄do: aut agēdo: Unī aūt ibi
bti: Quid habituri: Quid acturi: Quid
habituri iā ſup̄ dixi: beati q̄ habitāt i domo
tua. Domū tuā ſi habuerīt paup es: domū
dei ſi habuerīt diues es. In domo tua timeb̄
latrōes: domui dei mur⁹ ipſe de⁹ ē. Bti ḡ
qui habitāt in domo tua. Poſſidēt hieru-
ſalē celeſtē ſine anguſtia: ſine p̄ſſura: ſine
diuerſitate ⁊ diuiſiōe limitū: oēs hn̄t eam:
⁊ ſinguli hn̄t totā. Magne ille diuitie: nō
anguſtat frater frēm: nulla ibi indigētia ē.
Quid ergo ibi acturi: Oīm eni actionum
humanaꝝ mater: neceſſitas. Iā frēs breui
ter dixi: currite aīo ꝑ quaſlibet actiōes: vi
dete ſi eas parit niſi neceſſitas. Ipe mēora
biles artes que magne videnť: in ſubueni
endo patrocinia lingue: ⁊ adiutoria medi
cine: ipe ſunt eni in hoc ſeculo excellentes
actiōes. Tolle litigatores: quib⁹ opitulať
aduocat⁹: Tolle vulnera ⁊ morboſ: q̄d cu
rat medic⁹: Et oēs iſte actiōes nr̄e ad q̄ti-
dianā vitā: q̄ exiguť ⁊ fiūt ex neceſſitate
veniūt. Arare: ſemiare: nouellare: nauiga
re: talia oīa opa q̄ parit niſi neceſſitas ⁊ in
digētia: Tolle famē: ſitim: nuditatem: cui
op⁹ ſunt iſta oīa: Hec ſūt q̄ nobis iubenť
bona opa: nam iſta q̄ cōmēoraui honeſta
ſunt: ſed oīm hoīm exceptis opibus peſſi-
mis loquor: deteſtabilib⁹ opib⁹: flagitiīs ⁊
facinorib⁹: homicidiīs ⁊ effractoriīs: adul
teriīs: illa nec reputo inter actiōes huma-
nas. Hec honeſta loquor: nō parit niſi ne
ceſſitas: nc̄citas fragilitatis carnaliſ. Hec
etiā q̄ dixi iuberi nobiſ: frāge eſurieti panē
tuū. Cui frāgis vbi nemo eſurit: Egenū ſi-
ne tecto induc in domū tuā. Quē hoſpitē
ſuſcipis: vbi oēs in patria ſua viuūt: Quē
viſitas egrotum: vbi ꝑpetua ſanitate gau
dēt: Quē ꝯcordas litigioſū: vbi pax ſem-
piterna eſt: Quē ſepelis mortuū: vbi ſem-
per viuiť: Nihil ḡ boꝝ actur⁹ eris: ex opi-
bus honeſtis ilľ: oīm hoīm nihil actur⁹ es
ex iſtis bonis opib⁹: quia iſti pulli turturis

iā volabūt de nido. Quid ḡ: Iam dixiſti
q̄d habituri ſum⁹: q̄ habitant in domo tua
beati ſūt. Dic etiā q̄d acturi ſunt: qꝛ nō ibi
video aliq̄s neceſſitates q̄ me impellāt ad
agendū. Ecce mō qd̄ loquor ⁊ diſputo: ne
ceſſitas parit. Nūq̄d eni ibi talis diſputa-
tio erit: q̄ quaſi doceat ignaros: q̄ quaſi cō
momoret obliuioſos: Aut vō i illa patria
euāgeliū recitabiť: vbi ipm̄ dei verbū con
templabitur: Ergo qꝛ dixit iſte deſiderans
⁊ ſuſpirās ex voce nr̄a: quid habituri ſum⁹
in illa patria: cui ſuſpirať ⁊ ait: beati q̄ ha-
bitāt in domo tua: dicat ⁊ q̄d acturi ſum⁹.
In ſecula ſecloꝝ laudabūt te. Hoc
erit totū nego ... noſtrū: ſine defectu alle-
luia. Non vobis frēs videať quaſi faſtidi-
um ibi futurū: qꝛ ſi mō h̄ diu dicatis: non
duratis: ab illo gaudio nc̄citas vos auer-
tit. Et qꝛ nō tm̄ delectat qd̄ nō videť: ſi tā-
ta alacritate in ipſa p̄ſſura ⁊ fragilitate car
nis laudam⁹ qd̄ credim⁹: quō laudabim⁹
qd̄ videbim⁹: Cū aſſūpta fuerit mors i vi-
ctoria: cū mortale h̄ induerit imortalitatē:
⁊ corruptibile hoc induerit icorruptionē:
nemo dicet: diu ſteti: nemo dicet: diu ieiu-
naui: diu vigilaui: ſtabilitas enim magna
ibi: ⁊ ipſa imortalitas: iā corꝑis noſtri ſu-
ſpēdiť in cōtemplatione dei. Et ſi mō vbū
hoc qd̄ vobis erogam⁹ tam diu fragilitatē
carnis veſtre ſtantē tenet: quid nobis faci
et illd̄ gaudiū: Quō nos mutabit: Siles
eni ei erim⁹ qm̄ videbim⁹ eū ſicuti eſt. Iaꝫ
ſiles illi qn̄ deficiemus: Quo auertemur:
Securi ergo ſim⁹ frēs: nō nos ſatiabit niſi
laus dei. Si deficies ab amore: deficies a
laude: ſi aūt amor ſempitern⁹ erit: quia illa
inſatiabilis pulchritudo erit: noli timere:
ne nō poſſis ſemꝑ laudare: quē ſemꝑ pote
ris amare. Ergo beati q̄ habitāt in domo
tua i ſecl'a ſeculoꝝ laudabūt te. Huic vite
ſuſpirem⁹. Sꝫ quō illd̄ veniem⁹: ¶ **Bea-** Alia tra
tus vir cui⁹ eſt ſuſceptio eius abs † auxili
te dn̄e: Intellexit vbi eſſet: qꝛ ꝑ fragilita-
tem carnis ſue ad illā beatitudinē volare
nō poſſet. Circūſpexit pōdera ſua: qꝛ dici
tur alio loco: Corp⁹ qd̄ corrūpiť aggrauat
animā: ⁊ deprimit terrena ihabitatio ſenſuꝫ
multa cogitantē. Spirit⁹ ſurſū vocat: pon
dus carnis deorſum reuocat. Inter duos
conatus ſuſpēſiōis ⁊ pōderis colluctatio
quedā eſt: ⁊ ipſa colluctatio ad p̄ſſurā ꝑti-
net torcularis. Audi ipam luctā torcularī
ab Aplo expſſam: qꝛ ⁊ ipe ibi ꝯterebatur:
ibi p̄mebatur. Cōdelector inquit legi dei

ſcḋm iteriorē hoīez: video aūt aliā legē in
mēbris meis repugnātē legi mētis mee: et
captiuū me ducentem in lege peccati que
eſt ī mēbris meis. Magna lucta ⁊ euadē-
di magna deſperatio niſi ſubueniat de cō-
ſequēti: Infelix ego homo ꝗs me liberabit
de corꝑe mortis huiꝰ: Gratia dei ꝑ Jeſuz
chriſtū dn̄m noſtrū. Ergo ⁊ hic in iſto pſal
mo vidit illa gaudia: cogitauit aīo: beati
qui habitāt in domo tua dn̄e ī ſecula ſecu
loꝝ laudabūt te. Sed quis illuc aſcēdet:
Quid faciā ꝺ carnis pondere: Beati qui
habitāt in domo tua: ī ſecula ſeculoꝝ lau-
dabunt te. Cōdelector eni legi dei ſcḋm in
teriorē hoīem. Sed quid faciā: Quō vo-
labo: Quō ꝑueniā: Uideo enī aliā legem
in mēbris meis repugnantem legi mentis
mee. Dixit ſe infelicē: ⁊ dixit: quis me libe
rabit de corꝑe mortis huiꝰ: vt inhabitē in
domo dn̄i: ⁊ in ſecula ſeculoꝝ laudē eum:
Quis me liberabit: Gratia dei ꝑ Jeſum
chriſtū dn̄m noſtrū. Sicut ergo in verbis
Apl̄i illi difficultati: ⁊ quaſi inextricabili
luctu ſbueit qꝺ ſbiecit: gr̄a dei ꝑ Jeſū chri
ſtū dn̄m noſtrū: ſic ⁊ hic cū ſuſpiraret flā-
manti deſiderio ī domū dei: ⁊ in illas lau-
des dei: cōſiderata grauedine corꝑis ſui:
⁊ mole carnis ſue: ⁊ deſperatione quadaz
ſuborta: rurſus ī ſpe euigilauit ⁊ ait: Be-
atus vir cuiꝰ eſt ſuſceptio eiuſ abs te dn̄e.
Alia lr̄a. Quid ergo ꝓſtat deꝰ in hac gratia ei quez
Aſcēſiōes. ſuſcipit ꝑducēdū: Sequit̄: ⁊ dicit. †Aſcē
†ſuo. ſus in corde †eius. Facit illi gradꝰ qbꝰ
aſcendat. Ubi illi facit gradus: In corde.
Quāto ergo plus amaueris: tāto plꝰ aſcē
des. Aſcenſus inqt in corde eiꝰ Diſpo-
ſuit. Quiſqs ſuſcipit eū: beatꝰ enī cuiꝰ eſt
ſuſceptio eiꝰ abs te dn̄e. Quia ꝑ ſe nō po-
teſt: opꝰ eſt vt gratia tua ſuſcipiat. Et ꝗd
Alia lr̄a. facit gr̄a tua: Diſponit aſcenſus in corde.
In valle la- Ubi diſponit aſcēſus in corde: †In con
crymarū. ualle plorationis. Ecce habetis tor-
cular cōuallē ploratiōis: ipe lachryme pie
cōtribulatorū: muſtū ſunt amātiū. Aſcen-
ſus ī corde eiꝰ diſpoſuit. Ubi ergo diſpo-
ſuit: In cōualle ploratiōis. Hic enī diſpo
ſuit aſcēſus in cōualle ploratiōis. Hic enī
plorat̄ vbi ſeminat̄. Euntes inquit ibāt et
flebāt mittētes ſemina ſua. Ergo aſcēſus ī
corde tuo ſint diſpoſiti a deo ꝑ gratiā ipiꝰ.
Amādo aſcēde: inde cantat̄ canticū gra-
duuz. Et vbi tibi diſpoſuit hos aſcenſus:
In corde: in cōualle ploratiōis. Dixit vbi
diſpoſuit: qꝺ diſpoſuit. Quid diſpoſuit:

Aſcenſus. Ubi: Intus in corde. In qua
regiōe: et quaſi habitatiōis loco: In con-
ualle ploratōis. Et ꝗ aſcēdat: In †locuz Alia lr̄a. †loco.
que †diſpoſuit. Quid eſt hoc fratres: in †poſuit.
locū quē diſpoſuit: Quē locū diceret quē
diſpoſuit: ſi dici poſſet: dictū tibi eſt: aſcē-
ſus diſpoſuit in corde: in cōualle ploratio
nis. Queris quo: quid tibi dicturꝰ eſt: Qꝺ
oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in
cor hoīs aſcēdit. Collis eſt: mons eſt: ter-
ra ē: pratum eſt: ꝓpe oīa iſta dictus eſt lo-
cus ille: nō qꝺ ſit ꝑ ꝓprietatē: ſed ꝑ ſimili-
tudinē. Uidemus enī nūc ꝑ ſpeculū in eni
gmate ꝗd ſit ille locus: tūc videbimꝰ facie
ad faciem: Quis explicet: Noli ergo que-
rere: qꝺ diſpoſuit in loco quem diſpoſuit:
ipſe nouit quo: ipſe nouit qui diſpoſuit ꝗ
te ducat: cuiꝰ aſcenſus in corde diſpoſuit.
Quia times aſcendere: ne erret qui te du-
cit: Ecce in cōualle plorationis diſpoſuit
aſcenſus in locū quē diſpoſuit. Ploramꝰ
mō. Unde: Ubi diſpoſiti ſunt noſtri aſcē-
ſus. Unde ploramus: niſi inde vnde ſe mi
ſerū exclamabat Apl̄s: q̄ videbat aliā le-
gē in mēbris ſuis repugnantē legi mentis
ſue: Et vn̄ hoc nobiſ: Ex pena ꝑccati. Et
putabamus nos facile iuſtos eſſe poſſe ꝗ
virībꝰ noſtris anteq̄ acciperemꝰ manda-
tū. Adueniēte aūt mādato peccatū reui-
xit: ego aūt mortuus ſum: hoc ait Aplus.
Data eſt enī lex hominibꝰ: nō que ſalua-
ret eos iam: ſed ꝑ quā cognoſcerēt in qua
egritudine iacebāt. Audi verba Apl̄i. Si
enī data eēt lex ꝗ poſſet viuificare: vere ex
lege eſſet iuſticia. Sed concluſit ſcriptura
omnia ſub peccato: vt ꝓmiſſio ex fide Je-
ſu chriſti daret̄ credentibꝰ: veniret gratia
poſt legē: inueniret hoīez nō ſolū iacentē:
ſed etiā ꝯfitentē ⁊ dicentē: Miſer ego ho-
mo quis me liberabit: de corꝑe mortis hꝰ:
Ut oportune veniret medicus ad cōuallē
plorationis ⁊ diceret: certe cognouiſti: ꝗa
cecidiſti: audi me vt ſurgas: qui me cōtem
pſiſti vt caderes. Data ē ergo lex vt egruz
de morbo cōuinceret: qui ſibi ſanꝰ videba
tur: vt peccata demōſtrarent̄: nō vt aufer
rent̄. Demōſtrato peccato ꝑ datā legē au
ctum eſt peccatū: quia peccatū eſt et cōtra
legem. Occaſione inquit accepta pecca-
tū ꝑ mādatū opatū eſt in me omnē concu
piſcentiam. Quid eſt occaſione accepta
ꝑ mandatū: Acceptū mandatū quaſi vi-
ribus ſuis conati ſunt facere hoīes: victi
cōcupiſcētia: etiam ipſius mādati trāſgreſ

ſione rei facti ſunt. Sed q̃d aít Apl's: Ubi
aũt abundauit peccatum: ſupabundauit
gratia: id eſt auctus eſt morb⁹: cõmenda-
ta eſt medicina: Propterea fratres quiq̄
ille porticus ſalomonis: nũquid curabãt
egrotos vbi erat piſcina in medio eorum:
Et iacebãt inquit egroti in q̄nq̄ porticib⁹:
in euãgelio lectũ habem⁹. Quinq̄ ille por
ticus: lex eſt in quinq̄ libris moyſi. Ad h̃
pducebant egroti de domib⁹ ſuis: vt iace-
rẽt i porticib⁹. Ergo lex pducebat egros:
nõ ſanabat. Sed benedictione dñi turba-
bat aqua: tanq̄ angelo deſcendente viſa
aqua turbata: qui poterat vnus deſcende
bat ⁊ ſanabatur. Aqua illa cincta quinq̄
porticibus: ppl's iudeoꝝ erat lege conclu-
ſus. Hunc pturbauit domin⁹ pſentia ſua:
vt occideret. Niſi eni deſcenſu ſuo domi-
nus pturbaret ppl'm iudeoꝝ: nunq̄ cruci-
figeret. Itaq̄ pturbata aqua: paſſionẽ do
mini ſignificabat: q̃ facta eſt pturbata gen
te iudeoꝝ. In hanc paſſionẽ credit lãgui-
dus tanq̄ in aquã turbatã deſcendẽs ⁊ ſa
nat. Qui nõ ſanabat lege: id eſt porticib⁹:
ſanat gratia p paſſiõis fidem dñi nr̃i Ieſu
chriſti. Unus: quia vnitas. Ergo ⁊ hic q̃d
ait: Aſcenſus in corde eius: diſpoſuit in
cõualle plorationis: in loco quẽ diſpoſuit
Iam in illo loco gaudebim⁹. Quare autẽ
in cõualle plorationis: Et ex qua cõualle
plorationis: ad illũ locũ gaudij veniem⁹:

Alia lra. † Eteni. † legiſlator.

†Nã ⁊ benedictione: inquit: dabit
†qui lege dedit: Afflixit nos lege: pſſit
nos lege: oſtendit nob torcular: vidimus
pſſurã: carnis noſtre tribulationẽ cogno-
uim⁹: ingemuim⁹ rebellãte peccato: aduer-
ſus mentẽ noſtrã clamauim⁹: miſer ego ho
mo: ſb lege gemuim⁹. Quid reſtat: niſi vt
benedictionẽ det qui legẽ dedit: Adueni-
at gratia poſt legẽ: ipa eſt bñdictio. Et q̃d
nobis pſtitit iſta gratia ⁊ bñdictio: †Am-
bulabũt a virtutib⁹ in virtutẽ: Hic

Alia lra. † ibũt de virtute.

eni p gratia multe virtutes dat. Alij qui-
dem dat p ſpiritũ ſermo ſapientie: alij ſer-
mo ſcientie ſc'dm eundẽ ſpiritũ: alij fides:
alij donatio ſanitatũ: alij genera linguaꝝ:
alij interptatio ſermonuz: alij pphetatio.
Multe: virtutes ſed neceſſarie h̃: ⁊ ab his
virtutib⁹ imus in virtutẽ. Quã virtutem:
Chriſtũ dei virtutẽ ⁊ dei ſapientiaz. Ipſe
dat diuerſas virtutes in loco hoc: qui pro
omnibus virtutib⁹ neceſſarijs in conualle
plorationis ⁊ vtilitatib⁹ dabit vnã virtutẽ
ſeipm. Naz ⁊ virtutes agende vite noſtre
quattuor deſcribunt a multis: ⁊ in ſcriptu
ra inueniunt. Prudentia dicit qua dino-
ſcimus inter bonũ ⁊ maluz. Iuſticia dicit
qua ſua cuiq̄ tribuim⁹: nemi q̄cq̄ deben-
tes: ſed oẽs diligẽtes. Tempantia dicitur
qua libidines refrenamus. Fortitudo dici
tur qua oia moleſta toleram⁹. Iſte virtu-
tes nũc i cõualle plorationis p graz dei do-
nant nobis: ab his virtutib⁹ imus in illam
virtutẽ. Et que erit illa virt⁹: niſi ſolius cõ
templationis dei: Neceſſaria ibi nõ erit iſta
prudẽtia: vbi nulla mala occurſura ſunt q̃
videmus. Sed quid putam⁹ fratres: Nõ
iſta iuſticia vbi nulla erit cuiuſq̄ indigen-
tia cui ſbuenire debeam⁹. Nõ iſta tempe-
rãtia: vbi nulla erit libido refrenãda: Nõ
iſta fortitudo: vbi nulla erũt mala toleran
da. Ergo ab his virtutib⁹ hui⁹ actiõis ibi-
mus in virtutẽ illius cõtemplationis: qua
ꝯtemplemur deũ: ſicut ſcriptũ eſt: Mane
aſtabo tibi ⁊ cõtemplabor. Et audi q꞉ ab
hui⁹ actionis virtutib⁹: in illam cõtempla
tionẽ ibim⁹. Sequit ibi. Ibũt a virtutib⁹
in vtutẽ. Quã virtutẽ: Cõtẽplãdi. Quid
eſt cõtemplãdi: †Apparebit deus de-
orũ in ſyon. Deus deoꝝ chriſtus chri-
ſtianoꝝ. Quõ de⁹ deoꝝ chriſtus chriſtia-
norũ: Ego dixi dij eſtis: ⁊ filij altiſſimi om
nes. Dedit enim eis poteſtatẽ filios dei fi
eri: ille in quẽ credimus: pulcher ſponſus:
qui hic pter deformitatẽ noſtram defor-
mis apparuit. Quia vidimus eũ inquit: ⁊
nõ habebat ſpeciez neq̄ decorẽ. Finita oĩ
neceſſitate mortalitatis: ſicuti eſt de⁹ apd
deũ. verbũ apud patrẽ: p quod facta ſunt
oia: apparebit mundis corde. Beati eniz
mundi corde: qm̃ ipſi deũ videbũt. Appa
rebit de⁹ deoꝝ in ſyon. Et rurſus iſte a co
gitatione illoꝝ gaudioꝝ: redit ad ſuſpiria
ſua. Uidet quid pueuerit ſpe: ⁊ vbi adhuc
ſit re. Apparebit tũc deus deoruz in ſyon.
Hoc eſt: vnde gaudebimus: ipſum in ſe-
cula ſeculoꝝ laudabim⁹. Sed adhuc mo-
do temp⁹ eſt orãdi: temp⁹ eſt depcandi: et
ſi aliquãtũ gaudendi: ſed adhuc i ſpe. In
peregrinatione ſum⁹: in cõualle ploratio-
nis ſumus. Ad hui⁹ ergo loci gemitũ redi
ens dicit. †Domine de⁹ virtutũ ex-
audi pcem meã: auribus pcipe de
us Iacob. Quia ⁊ ipm Iacob feciſti: ⁊
de Iacob iſrael. Apparuit eni illi de⁹: ⁊ di-
ctus eſt iſrael vidẽs deũ. Audi ergo me de
us Iacob: ⁊ fac me iſrael. Quãdo fiam iſ-
rael: Cũ apparebit deus deorum in ſyon.

Alia lra. † videbit.

Alia lra. † orationẽ.

¶ Protectoꝛ noſter aſpice deꝰ: Sub
vmbꝛa alaꝝ tuaꝝ ſperabũt. Ideo ꝓtectoꝛ
noſter aſpice deus. Et reſpice in faci-
em chꝛiſti tui. Qñ eni nõ reſpexit in fa
ciem chꝛiſti ſui deus? Quid eſt reſpicere ĩ
faciẽ chꝛiſti tui? Per faciez innoteſcimus.
Quid ẽ ḡ reſpice ĩ faciẽ chꝛiſti tui? Fac in-
noteſcere omnibꝰ chꝛiſtũ tuũ. Reſpice in
faciẽ chꝛiſti tui: notus ſit omnibꝰ chꝛiſtꝰ tu
us: vt poſſimꝰ ire a virtutibus in virtutẽ: ⁊
Alia lra. poſſit ſupabundare gratia: qm̃ abundauit
† Quia. peccatũ. † Qm̃ melioꝛ eſt dies vna
ĩ atrijs tuis: ſup milia. Atria illa ſũt
in q̃ ſuſpirabat in q deficiebat. Deſiderat
⁊ deficit aĩa mea in atria dñi. Melioꝛ ibi
eſt dies vna ſup milia dierũ. Milia dieꝝ
deſiderãt hoĩes: ⁊ multũ hic volũt viuere
Cõtẽnãt milia dierũ: deſiderẽt vnũ diem
qui nõ habet ortũ ⁊ occaſũ: Unũ diem: di
em ſempiternũ: cui nõ cedit heſternꝰ: quẽ
nõ vrget craſtinꝰ. Ipſe vnꝰ dies deſidere-
tur a nobis. Quid nobis eſt cũ milibꝰ die-
rum? Imus a milibꝰ dierũ ad vnuz diem.
Ad vnũ diẽ feſtinemꝰ: ſicut imus a virtu-
Alia lra. tibus in virtutẽ. ¶ Elegi † abijci in do-
Elegi eſſe. mo † dñi: magis ꝙ̃ habitare in ta-
† dei mei. bernaculis peccatoꝝ. Inuenit enim
iſte cõuallẽ ploꝛationis: inuenit iſte humi-
litatẽ vnde aſcendat. Scit q2 ſi ſe extolle-
re voluerit cadet: ſi ſe humiliauerit erigek:
eligit abijci vt ſubleuek. Qm̃ multi ꝑter ta-
bernaculũ hoc toꝛcularis dñici: id eſt ꝑter
eccleſiã catholicam volentes ſubleuari: et
amãtes honoꝛes ſuos: nolunt cognoſcere
veritatẽ: ſi eſſet illis in coꝛde v̇ſus iſte: Ele
gi abijci in domo dñi magiſꝗ̃ habitare
in tabernaculis peccatoꝝ: nõne abijcerẽt
honoꝛeſ: ⁊ currerẽt ad cõuallẽ ploꝛatiõis:
⁊ hinc inuenirẽt: aſcenſus in coꝛde: ⁊ hinc
irent a virtutibꝰ in virtutẽ: ponentes ſpem
ſuã in chꝛiſto: nõ in neſcio quo hoĩe? Bo-
na vox: gaudẽda vox: eligẽda vox: Elegi
abijci in domo dñi: magiſꝗ̃ habitare in ta
bernaculis peccatoꝝ. Ipſe elegit abijci in
domo dñi: ſed ille qui inuitauit ad cõuiui-
um eligẽtẽ ĩferioꝛẽ locũ: vocat ad ſupioꝛẽ
⁊ dicet illi: Aſcende: Ipſe tñ nõ elegit niſi
eſſe in domo dñi: in quocunꝗ̃ loco: nõ tñ
extra limẽ. Quare elegit abiectus eſſe ĩ do
mo dñi: magiſꝗ̃ habitare in tabernaculis
pctõꝝ. Quia miſericoꝛdiã ⁊ vita
tem diligit deus: Dñs miſericoꝛdiam
diligit: qua mihi in pꝛimo ſbuenit: Verita
tem diligit: vt credenti det qđ ꝓmiſit. Au-
di miſericoꝛdiã ⁊ veritatẽ in Apl̃o Pau-
lo: priuſ Saulo ꝑſecutoꝛe: idigebat miſeri-
coꝛdia: ⁊ dixit ĩ ſe factã. Qui pꝛiꝰ fui blaſ-
phemus: ⁊ ꝑſecutoꝛ ⁊ iniurioſus: ſed mi-
ſericoꝛdiam conſecutus ſũ: vt in me oſten
deret chꝛiſtus Ieſus oẽm longanimitatẽ:
in eos qui credituri ſũt illi in vitã eternaz:
vt cũ ĩdulgẽtiã tãtoꝝ ſceleꝝ acciperet Pau
lus: nemo deſperare poſſet ſibi donari q̃-
cunꝗ̃ peccata. Ecce habes miſericoꝛdiã:
Noluit tũc deꝰ exercere veritatẽ: vt puni-
ret peccantẽ. Eteni ſi punirek pctõꝛ: nõne
veritaſ eſſet? Aut auderet dicere: nõ debeo
puniri: qui nõ poſſet dicere non peccaui?
Et ſi diceret: nõ peccaui: cui diceret? Quẽ
falleret? Ergo pꝛimo dñs mĩĩcoꝛdiã ĩ euz
ꝓrogauit: poſt miſericoꝛdiã ⁊ veritatẽ: Au
di illũ iã exigentẽ veritatẽ. Pꝛimo ergo in
quit miſericoꝛdiã cõſecutus ſum: qui pꝛiꝰ
fui blaſphemꝰ ⁊ ꝑſecutoꝛ ⁊ iniurioſus: ſed
gratia dei ſum id qđ ſum. Poſtea dicit: cũ
paſſioni ꝓpinquaret: Bonũ agonẽ certa
ui: curſũ cõſũmaui: fidẽ ſeruaui: ſupeſt mi
hi coꝛona iuſticie. Ille qui tribuit miſeri-
coꝛdiã ſeruat veritatẽ. Unñ ſeruat veritatẽ?
Quã reddet mihi dñs in illo die iuſtus iu
dex. Indulgẽtiã donauit: coꝛonã reddet.
Donatoꝛ eſt indulgentie: debitoꝛ coꝛone.
Unñ debitoꝛ? Accepit aliq̃d? Cui debz ali
quid deus? Ecce videmꝰ: q2 tenet eũ debi
toꝛẽ Paulus: cõſecutꝰ eſt miſericoꝛdiã: ex-
igẽs veritatẽ. Reddet mihi inq̃t dñs in illo
die. Quid tibi reddet: niſi quod tibi debz?
Unñ tibi debet? Quid ei dediſti? Quis pꝛi
oꝛ dedit illi: ⁊ retribuek ei? Debitoꝛẽ dñs
ipſe fecit ſe: nõ accipiẽdo ſed ꝓmittendo.
Non ei dicik: redde qđ accepiſti: ſed red-
de quod pꝛomiſiſti. Miſericoꝛdiam mihi
erogauit inquit: vt faceret me innocentez:
nam pꝛius fui blaſphemus et iniurioſus:
ſed ex illiꝰ gratia factꝰ ſum ĩnocẽs. Ille au
tem qui ꝓrogauit miſericoꝛdiã: negare po
terit debitũ? Diligit miſericoꝛdiã ⁊ verita
tem. Gratiã ⁊ gloꝛiã dabit †. Quam Alia lra habet
gratiã: niſi de qua ipſe dixit: Gratia dei ſũ † dñs.
id qđ ſum? Quã gloꝛiã niſi de qua ipſe di-
xit: Supeſt mihi coꝛona iuſticie? Nõ dñs
inquit: nõ priuabit bonis ambulãtes in in
nocentia. Quare ergo hoĩes nõ vultis te-
nere innocentiã: niſi vt habeatĩ bona? Nõ
vultis tenere innocentiã: vt nõ reddat qđ
ille aſſignat? Aurũ vult habere ⁊ ꝑdit ĩno
cẽtiã. Quid lucrak? Quid dãnificak? Ha
bet lucrũ auri: paſſus eſt dãnũ innocẽtie.

Eſt aliq̈d p̃cioſi⁹ inocẽtia? Sꝫ ſi innocẽtiã
retinebo inquit paup̱ ero. Praue ne diui-
tie ipa innocẽtia? Si arcam plenã auro ha
bueris diues eris: ſi cor habueris plenum
innocentia paup̱ eris? Sꝫ hec bona deſi-
derãs: mõ in egeſtate: in tribulatiõe: in cõ
ualle plorationis: in p̃ſſura: in temptatio-
nib⁹ ſerua inocentiã. Erit enĩ poſtea etiaꝫ
bonũ tuũ qḋ deſideras: requies: eẽnitas:
ĩmortalitas: ĩpaſſibilitas erit poſtea. Ipa
ſunt bona que ſeruat de⁹ iuſtis ſuis: nã bo
na que mõ deſideras ꝓ magno: ꝓpter que
vis eſſe nocẽs: ⁊ nõ ĩnocẽs: attẽde illa que
habeãt qui talib⁹ abũdãt. Uides diuitias
apud latrones: apud impios: apud ſcele-
ratos: apud turpes: apud flagitioſos ⁊ fa-
cinoroſos vides diuitias: dat illis de⁹ iſta
ꝓpter cõmunionẽ generis humani: ꝓpter
abundãtẽ affluẽtiã bonitatis ſue: qui etiã
ſolem ſuũ oriri facit ſup̱ bonos ⁊ malos: et
pluit ſup̱ iuſtos ⁊ iniuſtos. Tãta dat ⁊ ma
lis: ⁊ tibi nihil ſuat? Falſum eſt qḋ tibi pro
miſit? Seruat ſecur⁹ eſto. Qui miſert⁹ eſt
tui cũ eſſes impi⁹: deſerit te cum factus es
pius? Qui peccatori donauit mortem filij
ſui: quid ſuat ſaluato p̱ mortẽ filij ſui? Se-
curus ergo eſto: tene debitorẽ: q̈z credidi-
Alia lr̃a. ſti in ꝓmiſſorẽ. ¶ Dñs non priuabit
⁊ eos qui am bonis ambulantes in inocentia.
bulant. Ergo quid nobis hic reſtat in torculari: in
afflictione: ĩ re dura: in p̃ſtia vite p̃iculo-
ſe? Quid nobis reſtat: vt illuc p̱ueniam⁹?
Alia lr̃a nõ hꝫ. Dñe deus virtutũ beat⁹ homo q̈
ſperat in te.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXXIII

¶ Incipit Tractatus de pſ̃. LXXXIIII

D Eprecati ſum⁹ dñm deũ noſtruꝫ:
vt oſtẽdat nobis miſericordiã ſu-
am: ⁊ ſalutare ſuũ det nobis. Di-
ctũ eſt hoc quidem in ꝓphetia cũ primuꝫ
pſalmi iſti dicerent̃: ⁊ ſcriberent̃: ceterũ qḋ
attinet ad hoc temp⁹: iam oñdit dñs genti
bus miſericordiã ſuã: ⁊ dedit eis ſalutare
ſuum. Ille quidem oſtẽdit: ſed multi ſana
ri nolũt: vt videant hoc qḋ oſtendit. Sed
q̈z ipſe ſanat oculos cordis ad videndum
ſe: propterea cũ dixiſſet: Oñde nobis dñe
miſericordiã tuã: tanq̈ꝫ multis cecis dictu
ris quõ videbim⁹: cũ cepit oñdere: adiun
xit: Et ſalutare tuũ da nobis. Dãdo enĩ ſa
lutare ſuũ ſanat in nobis vñ poſſum⁹ vi-
dere quod oſtẽdit: nõ quõ medicus homo
ipſe curat: vt lucẽ iſtã oſtẽdat eis quos cu
rauerit: ⁊ aliud ẽ iſta lux quã demõſtratur⁹
eſt: aliud aũt ipe medicus: qui curat oc̃los
quib⁹ oſtẽdat lucẽ: que lux nõ eſt ipſe me-
dicus. Nõ ergo ſic dñs deus noſter. Ipſe
eſt enĩ medicus qui curat vñ nos videre
poſſum⁹: et ipſe eſt lux quã videre poſſu-
mus. Totũ tñ pſalmũ breuiter quãtũ poſ-
ſumus: quãtũ donat dñs ꝓ anguſtia tem
poris attẽti curamus. ¶ Titulus eius eſt
In finẽ: filijs chore pſalmus. Finẽ
nõ intelligimus: niſi quẽ dicit Apl̃s: Finis
enim legis chriſt⁹ ad iuſticiaꝫ oĩ credenti.
Ergo cũ primo ĩ titulo pſalmi poſuit: in fi-
nem: direxit cor noſtrũ in chriſtũ. In illuꝫ
ſi attendamus: nõ errabimus: q̈z ipe ẽ ve-
ritas quo feſtinamus: ⁊ ipſe eſt via p̱ quaꝫ
curramus. Quid eſt filijs chore? Interp̃-
tatur chore: ex verbo hebreo in latinũ: cal
uum. Ergo filijs chore filijs calui. Quis
eſt iſte caluus? Nõ vt irrideam⁹ illũ: ſed vt
plorem⁹ ante illũ. Nam ⁊ irriſerũt illũ qui-
dam ⁊ a demonib⁹ vaſtati ſunt: quõ in re-
gnoꝝ libro caluũ Heliſeũ irriſerũt pueri:
dicebãtq̈ꝫ poſt illũ: calue calue: ꝓceſſerũt
vrſi de ſilua ⁊ comederũt pueros male ri-
dentes ⁊ plangẽdos a parẽtibus ſuis. Si-
gnificauit hoc factũ ꝓphetia quadã: futu
rũ dñm noſtrũ Jeſum chriſtũ. Ille enim a
iudeis irridentib⁹ velut calu⁹ irriſus eſt: q̈
in caluarie loco crucifixus eſt. Nos aũt ſi
in illũ crediderimus filij ipſi⁹ ſumus. No-
bis ergo cantat̃ pſalmus iſte: vbi inſcribit̃
filijs chore: ſum⁹ enĩ filij ſponſi. Ille quip
pe ſponſus dans arras ſponſe ſue: ſangui-
nẽ ſuũ ⁊ ſpiritũ ſctm̃: quo locupletauit nos
interim in iſta peregrinatione. Adhuc au
tẽ ſeruat nobis occ̃ltas diuitias ſuas. Qñ
enĩ tale pignus dedit: Quid eſt qḋ ſeruat?
Itaq̈ꝫ cantat ei ꝓpheta in futurũ ⁊ vtitur
verbis quaſi iã p̃teriti temporis: tanq̈ꝫ fa-
cta dicit: que futura erãt: q̈z apud deum: ⁊
quod futurũ eſt iam factũ eſt. Ibi ergo ꝓ
pheta videbat futura nobis: iam vero fa-
cta in illi⁹ ꝓuidẽtia ⁊ p̃deſtinatione certiſ-
ſima: quõ dic̃: ⁊ ĩ illo pſalmo vbi oẽs chri-
ſtũ agnoſcũt. Sic enĩ recitat⁹ ẽ pſalm⁹ tã-
q̈ꝫ euãgeliũ legat̃. Foderũt manus meas
⁊ pedes: dinumerauerũt oĩa oſſa mea: ipi
vero cõſiderauerũt ⁊ inſpexerũt me: diui-
ſerũt ſibi veſtimẽta mea: ⁊ ſup̱ veſtẽ meaꝫ
miſerũt ſortẽ. Quis nõ legẽte lectore pſal-
mũ: agnoſcat euangeliũ? Et tñ cũ diceret̃
in pſalmo: nõ dictũ eſt: foſſuri ſunt manus
meas ⁊ pedes: ſed foderũt manus meas ⁊
pedes: nec dictũ eſt dinumeraturi ſũt oſſa